

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

**ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ**

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

КУРСОВА РОБОТА

з планування розвитку територіальних громад

на тему:

**«Планування розвитку територіальних громад в умовах децентралізації влади
в Україні»**

Студентки 3 курсу, АПУА групи
Спеціальності 281 Публічне управління та
адміністрування
Стахової Анастасії Олександрівни

Керівник: доктор наук з державного управління,
професор Довгань Валерій Іванович

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка ECTS _____

Члени комісії:

_____ (_____)
Підпис Прізвище та ініціали

_____ (_____)
Підпис Прізвище та ініціали

Вінниця – 2022

Зміст

Вступ	3
Розділ 1. Процес планування розвитку ОТГ та його складові.....	5
1.1. Основи стратегічного планування розвитку ОТГ	5
1.2. Основні компетенції планування розвитку громад	7
1.3. Ключові принципи та підходи в практиці планування місцевого розвитку	9
1.4. Основні інструменти розвитку громад в економічній сфері	13
Розділ 2. Облаштування процесу планування розвитку ОТГ	16
2.1. Інноваційні підходи в залученні громади до процесів планування місцевого розвитку	16
2.2. Алгоритм організації процесу стратегічного планування економічного розвитку громади	21
Розділ 3. Реалізація розвитку ОТГ в умовах децентралізації	27
3.1. Інституційні важелі розвитку ОТГ в умовах децентралізації управління	27
3.2. Розвиток територіальних одиниць в умовах децентралізації	29
Висновки	32
Список використаних джерел	33

ВСТУП

Актуальність теми. На сьогодні питання розвитку територіальних громад займає важливу ланку у процесі децентралізації влади в Україні. 16 вересня 2014 року Верховною Радою України, а також Європейським Парламентом було ратифіковано Угоду про асоціацію між Україною та ЄС. Саме з цього моменту Україною було обрано напрямок та розставлено пріоритети подальшого розвитку, які в свою чергу закріплені у Стратегії сталого розвитку "Україна -2030".

Важливим елементом стратегії у площині європейської інтеграції є швидка адаптація до змін у сфері сучасних методів планування територіального розвитку, залучення ініціативної та активної ланки суспільства, готових взяти на себе відповідальність за розвиток своєю громади та її майбутнього. Впровадження нових технологій та механізмів реалізації стратегії на основі зарубіжних практик.

Мета курсової роботи полягає в глибокому вивченні процесів планування та реалізації соціально-економічного розвитку об'єднаних територіальних громад.

Відповідно до мети було поставлено наступні **завдання**:

- дослідити процес планування розвитку територіальних громад;
- проаналізувати основні складові елементи процесу планування;
- дати визначення основних компетенціям планування розвитку ОТГ;
- охарактеризувати принципи та підходи планування розвитку територіальних громад;
- дослідити можливе використання та реалізацію кращих практик зарубіжного досвіду в процесі інтеграції;
- розробити алгоритм процесу планування;
- здійснити аналіз нормативно-правового забезпечення та інституційних важелів розвитку ОТГ в умовах децентралізації;
- проаналізувати механізми планування та розвитку ОТГ відповідно до Стратегії сталого розвитку «Україна – 2030».

Об'єкт дослідження - процеси планування соціально-економічного розвитку територіальних громад.

Предмет дослідження - теоретико-методологічні засади впровадження новітніх технологій та реалізації стратегій розвитку.

Методи дослідження: системний підхід, метод порівняльного аналізу та синтезу, а також узагальнення.

Теоретично-методологічну основу написання курсової роботи складають законодавчі та нормативні акти, що стосуються питань процесу планування та реалізації розвитку територіальних громад в умовах децентралізації влади в Україні (Закони України: «Про співробітництво територіальних громад» , «Про засади державної регіональної політики», Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади (розпорядження КМУ від 1.04.2014 р. № 333-р); ” та ін.), інформаційну складову - матеріали періодичного друку, а також наукові праці таких авторів як: М. Бриль, Г. Васильченко, І. Парасюк, Н. Єременко, А. Бойко., інші інформаційні джерела.

Структура та обсяг роботи. Курсова робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – 34 сторінок комп’ютерного тексту. Список використаних джерел із 16 найменувань.

ВИСНОВКИ

Відтак, спираючись на отримані в процесі дослідження результати можна визначити наступні висновки:

По-перше, було досліджено процес планування розвитку об'єднаних територіальних громад враховуючи аспект децентралізації влади, а також її вплив на впровадження стратегій розвитку в реальність.

По-друге, було визначено та розглянуто основні принципи, підходи та інструменти планування місцевого розвитку. Визначено та проаналізовано інноваційні підходи практик зарубіжного досвіду планування розвитку територіальних громад в умовах інтеграції відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

По-третє, здійснено аналіз нормативно правового забезпечення та інституційних важелів розвитку об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації влади в Україні.

Отже, усе викладене вище свідчить про те, що результати, отримані протягом усього процесу дослідження, є не лише теоретично актуальними, але й мають чітку практичну спрямованість. Концепція стратегічного планування регіонального розвитку в Україні уже сформована, та знаходиться на стадії реалізації, враховуючи кращі практики європейських країн. Більше того, практика стратегічного планування регіонального розвитку в Україні передусь вдосконаленню теоретико-правових засад цього процесу. Перспективним напрямком наукових досліджень за даною тематикою є аналіз методів забезпечення якісного процесу планування розвитку громад та залучення суспільства, а також обґрунтування інституційного забезпечення стратегічного планування регіонального розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бриль М. Стратегія – основа становлення та розвитку ОТГ //iFactorМісцеве самоврядування. 2018. №5. Травень.
URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ms/2018/may/issue-5/article-36538.html> (дата звернення: 08.12.2018)
2. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Г. Васильченко, І. Парасюк, Н. Єременко / Асоціація міст України – К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 256 с.
3. Бойко А. Планування регіонального розвитку в Україні. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2017. № 1. С. 19-35
4. Закон України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування і реалізації прогностичних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади» (від 30.03.2016 р. № 75)
5. Європейська хартія місцевого самоврядування. Хартія від 15.10.1985 № ETS N 122 URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text
6. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні (розпорядження КМУ від 1 квітня 2014 р. №333-р)
7. Про затвердження плану заходів з реалізації нового етапу реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні на 2019-2021 роки (розпорядження КМУ від 23 січня 2019 р. № 77-р)бл
8. Бутко І. І. Деякі проблеми становлення і розвитку територіального самоврядування в Україні / Бутко І. І. // Місцеве та регіональне самоврядування в Україні. – 2016. - №3. – С. 8.
9. Дзяна Г. Роль місцевого самоврядування у забезпеченні сталого розвитку України та її регіонів / Г. Дзяна, Р. Дзяний. – Збірник наукових праць «Ефективність державного управління». – 2017. – Вип. 39. – С.355-361.
10. Кравченко Т.А. Основа сталого розвитку територіальних громад – системний підхід до реалізації національних інтересів України [Електронний

ресурс] / Т.А. Кравченко // Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. – 2019. - №1.

11. Мороз О. Ю. Територіальна громада: сутність становлення та сучасні українські реалії [Електронний ресурс] / О. Ю. Мороз // Демократ. врядування: електрон. наук. фах. видання. – 2018.

12. Патока І. В. Фінансове забезпечення сталого розвитку об'єднаних територіальних громад як складова ефективної децентралізації влади в Україні [Електронний ресурс] / І. В. Патока // Ефективна економіка. – 2019. - №11.

13. В.Борщевський, В.І.Волошин. Інституційні важелі розвитку об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації управління // Аналітична записка – 2018.

14. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (від 05.02.2015 р. № 157-VIII, Із змінами, внесеними згідно із Законами № 562-IX від 16.04.2020) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>

15. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо добровільного приєднання територіальних громад)» (від 09.02.2017 р., Із змінами, внесеними згідно з Кодексом № 396-IX від 19.12.2019) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1851-19#Text>

16. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей добровільного об'єднання територіальних громад, розташованих територіях суміжних районів» (від 14.03.2017 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1923-19#Text>

Рецензія

на курсову роботу студента (ки) _____

(Прізвище, ім'я, по-батькові)

з _____

(навчальна дисципліна)

на тему _____

Відповідність змісту курсової роботи обраній темі (максимальний бал – 10) _____**Грунтовність, логічність, досягнення поставленої мети і розв'язання зазначених завдань (максимальний бал – 20)** _____**Повнота і критичність літератури з проблеми дослідження (максимальний бал – 10)** _____**Успішність виконання роботи, рівень аналізу зібраного матеріалу (максимальний бал – 20)** _____**Літературне й технічне оформлення роботи, його акуратність (максимальний бал – 10)** _____**Своєчасність подання роботи на кафедру (максимальний бал – 10)** _____**Загальна сума балів до захисту (максимальна – 80 балів)** _____

Науковий керівник _____ (_____)

Підпис

Прізвище, ініціали

Дата _____